

Lainsäädäntökatsaus

Kuntapäivä 9.9.2015

Markku Markkula
VT, maanmittausneuvos
Maanmittauslaitos, keskushallinto

Esityksen sisältö

- I. Toteutuneita lainsäädäntömuutoksia
1.1.2015 lukien
- II. Vireillä olevia lainsäädäntömuutoksia

I. Toteutuneita muutoksia 1.1.2015 lukien

1. Organisaatiomuutokseen liittyvät lainsäädäntö- ja asetusmuutokset, uusi työjärjestys
2. Uusjakojen tukemiseen liittyvä uusi laki ja asetus, samaan liittyvä KML:n muutos
3. Uudet maksuasetukset
4. Uusi laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta
5. Uusi kalastuslaki, 379/2015, voimaan 1.1.2016

1. Organisaatiomuutos

1.1.2015 lukien

- Laki Maanmittauslaitoksesta (900/2013), muutos 580/2014
- Valtioneuvoston asetus Maanmittauslaitoksesta (1082/2013), muutos 662/2014
- Maa ja metsätalousministeriön päätös Maanmittauslaitoksen palvelupisteistä (1119/2013), 34 kpl + 1 kpl *
- *Koskee ”vanhaa” Maanmittauslaitosta*
 - *Uudet yksiköt, kuten Masala ja Vallila, eivät ole palvelupisteitä vaan toimipisteitä*
 - *Toimitushakemuksia ja kirjaamisasiakirjoja ei voi jättää Masalaan eikä Vallilaan*
- * *Ahvenanmaan palvelupisteestä säädetty edelleen lain 3 §:ssä*
- Maanmittauslaitoksen työjärjestys (782/2015)

1. Organisaatiomuutos

1.1.2015 lukien

- *Henkilöstön palvelussuhteen jatkuvuus turvattiin siirrossa.*
- *Siirtyneiden henkilöiden palvelussuhteen katsotaan palvelussuhde-etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhtäjaksoisesti.*
- *GL:stä siirtyi 100 ja Tikestä 163 uutta työntekijää. Tällä hetkellä Maanmittauslaitoksessa on yhteensä 1909 henkilöä.*

Keskus-
hallinto 12

Pääjohtaja

Toimintayksiköt

Tuotanto

1400

Yleishallinto

121

Hallinto-
tiimi

**Tietotekniikan
palvelukeskus**

324

Tieto-
hallinto-
toimisto

Paikkatietokeskus

103

Tulosyksiköt

PETO

AR-
TO

TJ

KIR

RE-
TI

MA-
RA

TIE-
TO

**Henkilöstö ja
talous-
palvelut**

**ICT-
tuotanto-
palvelut**

**Sovellus-
palvelut**

**Asiakas-
ratkaisut**

**Teknologia-
ratkaisut**

Osastot

Geo-
desia
ja
geo-
dyna-
miikka

Geo-
informa-
tiikka
ja
karto-
grafia

Kauko-
kartoit-
tus
ja
foto-
gram-
metria

Navi-
gointi
ja
pai-
kan-
nus

Paikka-
tieto-
infra-
struk-
tuurin
palvelut

Vastuualueet

Eteläinen

Lounainen

Keskinen

Kaakkoinen

Läntinen

Pohjanmaa

Pohjoinen
Pohjanmaa
Kainuu

Pohjoinen
Suomi

Vies-
tintä

Oikeus-
palve-
lut

Henki-
löstö-
johtami-
sen tuki

Toimi-
tila-
palvelut

Talous-
johtami-
sen tuki

Talous-
hallinto

Rahoi-
tuksen
tuki

ICT-
tuki-
palvelut

Infra-
palvelut

Informa-
tio- ja
tuotannon
tuki-
palvelut

KII- ja
MARA-
tuotannon
sovellukset

KIR- ja
tuki-
palvelu-
sovel-
lukset

Verkko-
palvelu-
sovel-
lukset

IT-projektit

IT-järjes-
telmät

Yhteiset
ratkaisut

Sovellus-
kehitys

Tietokanta
ja
raportointi

Sovellus-
ympäristö

PETO = perustoimitusprosessi

ARTO = arviointitoimitusprosessi

TJ = tilusjärjestelytoimitusprosessi

KIR = kirjaamisprosessi

RETI = säädysperusteisten rekisterien ylläpitoproessi

MARA = maastotietotuotantoproessi

TIETO = tietopalvelut-prosessi

Maakaaren muutokset

Kirjaamisasiat **1.1.2014 lukien**

- Kirjaamisviranomaisena toimii Maanmittauslaitos.
- Valtakunnallinen toimialue
- Kirjaamishakemuksen ja kiinteistötoimitushakemuksen voi jättää mihin tahansa Maanmittauslaitoksen palvelupisteeseen.
- Saantoon perustuva määräalan lohkominen *tulee vireille*, kun kirjaamisviranomaisen on merkinnyt määräalan lainhuudon lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin (ks. KML 22 §:n 2 mom.).

Kirjaamisen julkisuusvaikutus

- Jos lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin pitäminen tai käyttäminen estyy muutoin kuin tilapäisesti, **Maanmittauslaitos** voi päätöksellään pidentää aikaa, jonka kuluessa lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin merkinnän katsotaan tulleen asianomaisten tietoon (MK 7:3).

Kaupanvahvistajista annetun lain ja asetuksen muuttaminen

Luovutuksesta vahvistamisesta ilmoittaminen 1.1.2014 alkaen.

- Kaupanvahvistajan on ilmoitettava viipymättä luovutuksen vahvistamisesta Maanmittauslaitokselle ja kullekin kunnalle, jonka alueella luovutuksen kohteita sijaitsee.
- Ilmoitukseen tulee liittää jäljennös tai muu tallenne luovutuskirjasta (927/2013 § 6).
- **Jäljennös luovutuskirjasta karttoineen voidaan toimittaa myös sähköisesti** (VNA kaupanvahvistajista 734/2009) 5 § 3 momentti (1310/2013).
- Lainhuudon hakijan on esitettävä selvitys saantonsa laillisuudesta. Hakemukseen on liitettävä saannon perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä taikka kaupanvahvistajan tai kirjaamisviranomaisen oikeaksi todistamana jäljennöksenä (MK 12:1,1).

2. Uusjakojen tukeminen

1.1.2015 lukien

Uudet säädökset

- Uusjakojen tukemisesta annettu laki (1423/2014), valtioneuvoston asetus uusjakojen tukemisesta (1449/2014) ja laki kiinteistönmuodostamislain muuttamisesta (1424/2014).
- Tukemisen taso on kiinteä, *ei enää harkintamahdollisuutta*.
- Vuoden 2015 alusta lukien vireille tulevissa uusjaoissa valtion lopulliseksi menoksi voidaan jättää 50 % uusjaon alueellisten mukauttamistoimien kustannuksista ja 75 % uusjaon kiinteistötoimitusmaksusta.
- Maanmittauslaitokselle tekee tukemispäätökset osana laissa säädettyjä toimeenpanotehtäviä.

Jatkuu

3. Uudet maksusäännökset

- **3.1** MMM:n asetus kiinteistötoimitusmaksusta (140/2014), voimassaoloaika 1.3.2014-31.12.2015
 - MMM:n asetus em. asetuksen 10 §:n muuttamisesta (1288/2014)
 - *voimassaoloaika 1.1.2015 - 31.12.2015, uusi on tulossa*
- **3.2** Asetus Maanmittauslaitoksen maksuista sekä kaupanvahvistuksesta perittävistä maksuista ja korvauksista (1158/2014)
 - *voimassaoloaika 1.1.2015 – 31.12.2016*
- **3.3** MMM:n asetus KTJ:n suoritteista ja tietopalvelusta perittävistä maksuista (1079/2014) ja KTJ-tulojen jakamisesta uusi asetus (1140/2014) - *voimassaoloaika 1.1.2015 - 31.12.2016*

4. Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta

Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta, 978/2014

- Voimaan 1.1.2015
- Valtioon kohdistettavien vahingonkorvausvaatimusten käsittely keskitettiin Valtiokonttoriin

Keskittämisen tavoitteena:

- Vahinkoa kärsineiden oikeusturvan parantaminen
- Luodaan mahdollisimman selkeä järjestelmä kansalaisen kannalta
- Valtion vahingonkorvaustoiminnan järjestäminen kustannustehokkaalla tavalla

4. Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta

- Jos kysymyksessä on Maanmittauslaitoksen toimintaan liittyvä henkilövahinkoa tai kärsimystä koskeva korvausvaatimus,
 - vaatimus siirretään Maanmittauslaitoksesta aina Valtiokonttoriin käsiteltäväksi
- Jos kysymys on Maanmittauslaitoksen toimintaan liittyvä esine- tai varallisuusvahinkoa koskeva korvausvaatimus,
 - vaatimus käsitellään joko Maanmittauslaitoksessa tai siirretään Maanmittauslaitoksesta Valtiokonttoriin käsiteltäväksi

4. Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta

- Jos kysymyksessä esine- tai varallisuusvahinkoon perustuva korvausvaatimus, joka koskee **maanmittaustoimituksessa aiheutunutta vahinkoa tai Maanmittauslaitoksen ylläpitämien rekistereiden virheestä tai puutteellisuudesta aiheutunutta vahinkoa**
 - vaatimus käsitellään Maanmittauslaitoksessa
- Jos kysymyksessä esine- tai varallisuusvahinkoon perustuva korvausvaatimus, joka koskee **muuta kuin** maanmittaustoimituksessa aiheutunutta vahinkoa tai Maanmittauslaitoksen ylläpitämien rekistereiden virheestä tai puutteellisuudesta aiheutunutta vahinkoa
 - vaatimus siirretään Valtiokonttorin käsiteltäväksi

4. Laki valtion vahingonkorvaustoiminnasta

Lakia ei sovelleta:

Vahingonkorvausvaatimukseen, joka perustuu

1. sopimukseen,
2. valtion palvelussuhteeseen tai
3. julkisista hankinnoista annettuun lakiin.

➤ Edellä mainittuihin asioihin perustuvat vahingonkorvausvaatimukset käsitellään aina Maanmittauslaitoksessa

4. Vahingonkorvausvaatimusten käsittely Maanmittauslaitoksessa

- Esittely ja ratkaiseminen keskitetysti laitostasolla, oikeuspalveluissa
- Vahingonkorvausvaatimukset sisältävät usein myös hallintokantelun
- Vuositasolla noin 40-60 vaatimusta
- Enintään 3 kk:n käsittelyaika
- Hyvän hallinnon vaatimukset, kuuleminen ja tulosityksikön lausunnot
- Jos käräjäoikeus on toiminut kirjaamisviranomaisena, myös oikeusministeriötä kuullaan
- Ei muutoksenhakumahdollisuutta
 - Tyytymätön voi nostaa kanteen valtiota vastaan käräjäoikeudessa riita-asioista säädetyssä järjestyksessä.

4. Esimerkkejä korvaus- vaatimuksista

- Kiinteistötoimitukseen liittyen:
 - Rajalinjan avaaminen
 - Rajan paikka
 - Kiinteistörekisterikartan virhe
 - Kiinteistön pinta-alaa koskeva eroavaisuus
 - Väärinymmärrys
 - Ns. ojalaista, 983/1976, johtuvat epäselvyydet

II. Vireillä olevia uudistuksia

HE -luonnos MMM:n käsiteltävänä

3. Ratatoimitus rautatiealueen rajaamiseksi (ratalain muutos);
4. Kiinteistötoimitusmaksulain muutos??
5. Toimitusinsinöörin kelpoisuus (TOIKELPO)
6. Erilliset vesijätöt –kattava toimituskäsittely tulossa

Kiinteistönmuodostamislain muutokset

Maaoykeudelle osoitetut valitusasiakirjat maaoykeuteen 1.1.2014 lukien

- Valitusasiakirjat maanmittaustoimituksista ja kirjaamisratkaisuksista, kiinteistörekisterin pitäjän päätöksistä sekä tielautakunnan toimituksista on toimitettava suoraan asianomaiseen maaoykeuteen.
- **Maaoykeuden on annettava tieto valituksesta ja sen sisällöstä kiinteistönrekisterin pitäjälle.
(KML 234 §:n 2 momentti 901/2013).**
- Maanmittauslaitos + 75 kuntaa

Kiinteistönmuodostamislain muutokset

KKO:een osoitetut valitusasiakirjat maa- ja metsäoikeuteen 1.1.2014 lukien

- Muutoksenhakukirjelmä, johon on sisällytettävä lupahakemus ja valitus, on yhdessä maa- ja metsäoikeuden ratkaisun kanssa toimitettava maa- ja metsäoikeuteen viimeistään kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun maa- ja metsäoikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin (KML 239 §).
- Maa- ja metsäoikeuden on lähetettävä sille toimitetut muutoksenhakuasiakirjat ja toimitusasiakirjat KKO:een muutoksenhauille säädetyn määräajan päätyttyä. Samalla on toimitettava nähtäväksi KKO:een toimitusasiakirjat.
- Jos muutoksenhakemus on selvästi tehty myöhään, muutoksenhakuasiakirjat lähetetään KKO:een toimitusasiakirjoja toimittamatta (KML 241 §).
- **Maa- ja metsäoikeuden on toimitettava tieto valituksesta ja sen sisällöstä kiinteistörekisterin pitäjälle. (KML 234 § 2 momentti)**

Kiinteistömuodostamislain 285 §:n muutos, 971/2015

- **285 §** Maanmittauslaitoksen tai kunnan kiinteistörekisterin pitäjän päätökseen, jolla toimitusmääräyksen antaminen on eväty, saa vaatia oikaisua Maanmittauslaitoksen keskushallinnolta siten kuin hallintolaissa [\(434/2003\)](#) säädetään.

Muuhun Maanmittauslaitoksen päätökseen ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa [\(586/1996\)](#) säädetään. Valitus tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiiriin alue tai pääosa siitä alueesta, jota asia koskee, kuuluu. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Kiinteistömuodostamislain 5 §:n muutos mahdollinen

- Toimitusinsinöörin kelpoisuutta koskevaa lainsäädäntöä tarkistetaan Maanmittauslaitoksen suorittamien toimitusten osalta
- Kuntia koskevaan sääntelyyn ei ole esitetty muutoksia
- Laki kunnan kiinteistöinsinööristä, 557/1995, jää voimaan

Esitys ratalain muutokseksi 1.1.2016 lukien, LVM

- Maanmittauslaitoksen tekemä muistio:
- Ratalakia muutettaisiin siten, että rautatiealueen rajaamiseksi voitaisiin suorittaa ratatoimitus ilman toimituksen oikeusperusteena olevaa ratasuunnitelmaa.
- Kaikkiaan Suomessa on noin 6000 kilometriä rautateitä.
- Rajaamiset koskevat rataverkon pituudesta yli 50 %:a.
- Ratalain muutos edistää kiinteistöjärjestelmän selkeyttä ja luotettavuutta.
- Rautatiealueiden lunastuksia on tehty 1860-luvulta lukien.
- *Rajaamistoimituksen jälkeen rautatiealueen rajaus ilmenee kiinteistörekisterikartalta yksiselitteisesti ja sijaintitarkasti.*

Kolmiulotteinen kiinteistönmuodostaminen, esivalmistelussa

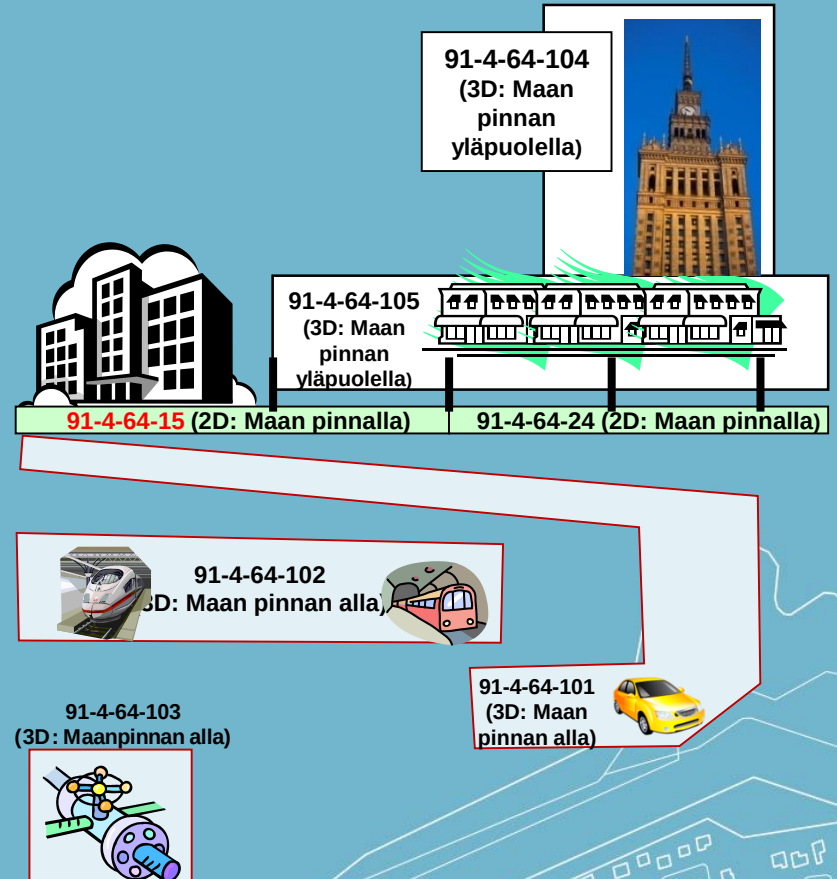
- Edellytyksenä asemakaava
- 3D -kiinteistöjen ei tarvitse yhtyä peruskiinteistöjen rajoihin
- Lakiesitys eduskunnalle mahdollisesti 2016 (MMM)
- Järjestelmä käytössä 2016 tai 2017

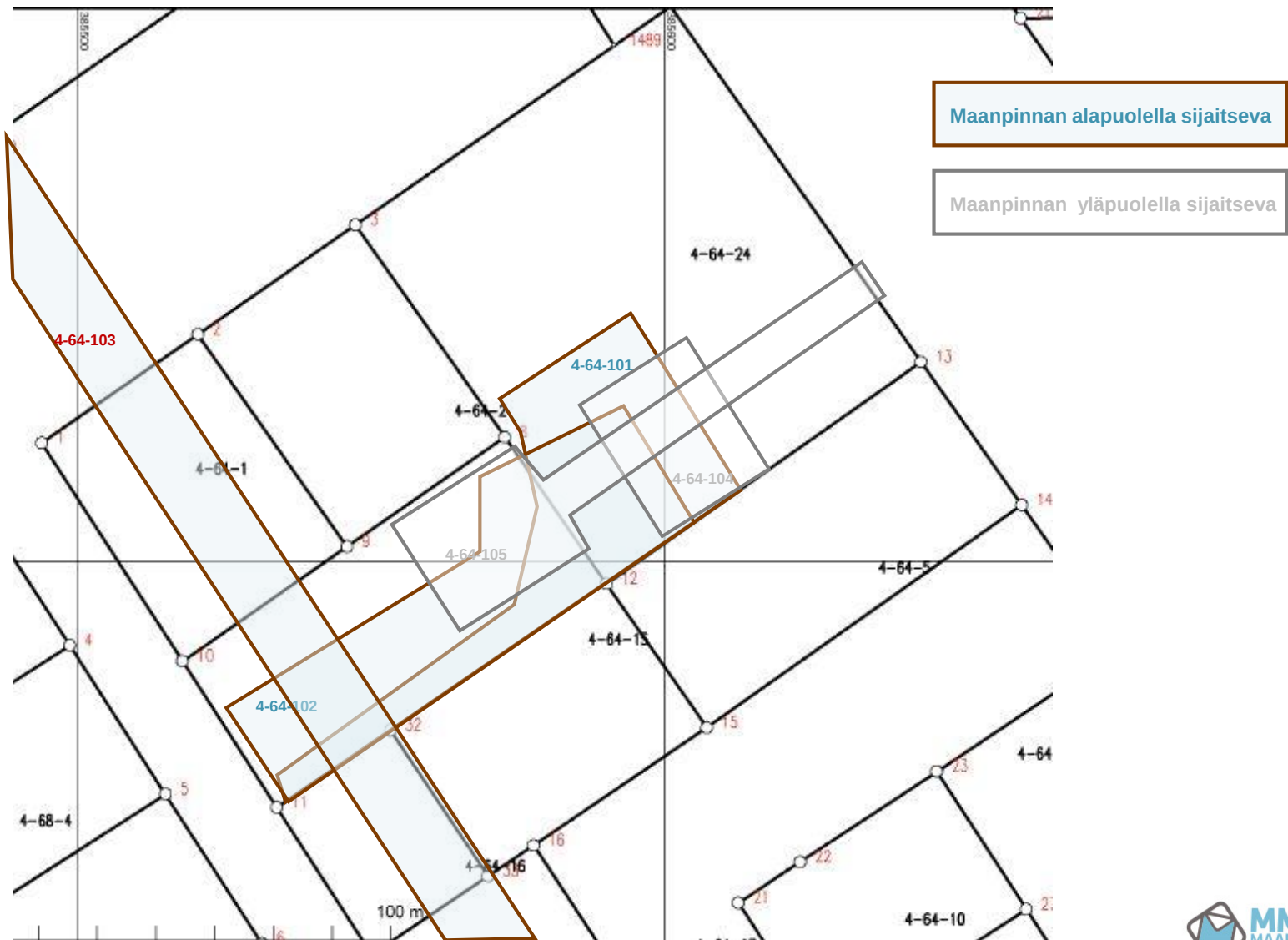
3D-kiinteistömuodostus

91-4-64-15

- 2D-Maan pinnalla oleva kiinteistö
- 3D-päällekkäisyys:
 - Alapuolella:
 - 91-4-64-101 (3D-Maan pinnan alapuolinen kiinteistö)
 - 91-4-64-102 (3D-Maan pinnan alapuolinen kiinteistö)
 - 91-4-64-103 (3D-Maan pinnan alapuolinen kiinteistö)
 - Yläpuolella:
 - 91-4-64-105 (3D-Maan pinnan yläpuolinen kiinteistö)

Kiinteistöt horisontaalitasossa

Eräitä kirjaamisasioiden ym. lainsäädännön muutoksia esivalmistelussa

- Sähköinen panttikirja – pakolliseksi??
- Kaupanvahvistajista luovutaan?
- Lainhuudatus- ja lohkomisprosessien yhdistäminen
- Lainhuudatusta vastaavan menettelyn laajentaminen kiinteistötoimituksiin
- Automaattinen päätöksenteko kirjaamisasioihin
- Kiinteistökaupan verkkopalvelu osaksi kaksisuuntaista sähköistä asiointia Maanmittauslaitoksessa

Eräitä kiinteistörekisterin pidon lainsäädännön muutoksia esivalmistelussa

- Kokoukseton kiinteistötoimitus?
- Kiinteistörekisterin pitäjän päätöksellä tehdään toimitusasioita useammin?
- Kansliapäätökset mahdollisiksi laajempiin kiinteistötoimituksiin?
- Automaattinen päätöksenteko kirjaamisasioihin ja muuallekin??
- Osallistuminen kiinteistötoimituksen kokoukseen videon kautta ("etäläsnäolo")?
- Koordinaattikatasteri korvaa maastossa oleviin rajamerkkeihin (pyykkeihin) perustuvan "perinteen"??
- Tiedottaminen sähköisellä viestillä laajemmin?

Kiitokset mielenkiinnosta!

www.maanmittauslaitos.fi

